

KE 57.2 /13

**Virksomhets- og økonomiinstruks
for
Kirkerådet**

31.01.2013

Fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	3
2. KIRKERÅDETS MYNDIGHET OG ANSVAR	3
2.1 KIRKERÅDETS FORMÅL, OPPGAVER OG TILKNYTNINGSFORM	3
2.2 SAMARBEID MED ANDRE VIRKSOMHETER OG SEKTORER	3
2.3 BISTAND TIL BISPEMØTET	4
3. DEPARTEMENTETS STYRING AV KIRKERÅDET	4
3.1 DEPARTEMENTETS OVERORDNEDE ANSVAR	4
3.2 STYRINGSDIALOGEN	4
3.2.1 TILDELINGSBREV	4
3.2.2 STYRINGSSAMTALER	4
3.2.3 ÅRSRAPPORT	5
3.2.4 RAPPORTERING GJENNOM ÅRET	5
3.2.5 OPPFØLGING AV SAKER FRA RIKSREVISJONEN	5
3.3 ANSVAR FOR AVKLARINGER OG INFORMASJONSPLIKT MELLOM DEPARTEMENTET OG KIRKERÅDET	5
3.4 INNGÅELSE AV LEIEAVTALER OG AVTALER OM KJØP AV TJENESTER UTOVER BUDSJETTÅRET	5
4. KIRKERÅDETS INTERNE STYRING	6
4.1 VIRKSOMHETSLEDELSENS MYNDIGHET OG ANSVAR	6
4.1.1 GODTGJØRELSE/ANDRE UTBETALINGER TIL KIRKERÅDETS DIREKTØR	6
4.2 KIRKERÅDETS/BISPEMØTETS PLANLEGGING, GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING	6
4.2.1 RISIKOSTYRING	6
4.2.2 EVALUERINGER	7
4.2.3 BUDSJETTERING OG REGNSKAPSFØRING	7
4.2.4 TILSKUDDSFORVALTNING	7
4.3 KRAV TIL KIRKERÅDETS INTERNKONTROLL	7
4.3.1 ETTERLEVELSE AV REGELVERK FOR OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	7
4.4 SÆRSKILTE KRAV	7
4.4.1 BEREDSKAP OG SIKKERHET	7
4.4.2 ARBEIDSGIVERROLLEN OG INKLUDERENDE ARBEIDSLIV (IA)	8
4.4.3 LIKESTILLING	8
4.4.4 KLARSPRÅK	8

1. INNLEDNING

Instruksen er fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet 31. januar 2013, jf. reglement for økonomistyring i staten § 3, andre ledd. Gjenpart av instruksen er sendt til Riksrevisjonen.

Økonomi- og virksomhetsstyringen skal følge Finansdepartementets *Reglement for økonomistyring i staten* (Reglementet) og *Bestemmelser om økonomistyring i staten* (Bestemmelsene), med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruks. Reglementet og Bestemmelsene gjelder således i sin helhet, også for de punktene det ikke er gitt presiseringer til i instruksen. Reglementet og Bestemmelsene er ikke gjengitt i denne instruks, da denne er bygget opp som et supplement til disse dokumentene.

Med økonomi- og virksomhetsstyring menes alt som gjøres for å sikre at statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og at statens materielle verdier forvaltes på en forsvarlig måte.

2. KIRKERÅDETS MYNDIGHET OG ANSVAR

Kirkerådet velges av Kirkemøtet som er Den norske kirkes øverste representative organ.

2.1 Kirkerådets formål, oppgaver og tilknytningsform

Kirkerådet forbereder saker som skal behandles av Kirkemøtet, iverksetter Kirkemøtets beslutninger og leder arbeidet mellom Kirkemøtets samlinger, jf. kirkelovens § 25. Hovedoppgaven for Kirkemøtet er regulert i kirkeloven § 24 hvor det heter:

"Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felleskirkelig karakter og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke. Kirkemøtet skal verne og fremme samisk kirkeliv og ivareta Den norskes kirkes internasjonale og økumeniske oppgaver."

Kirkemøtets, og gjennom det Kirkerådets, ansvars- og myndighetsområde følger ellers av andre bestemmelser i kirke Lovgivingen eller ved delegasjon av myndighet fra departementet. Viktige oppgaver er av forvaltningsmessig karakter, blant annet gjelder det oppgaver knyttet til forvaltningen av statlige tilskudd.

Mellomkirkelig råd og Samisk Kirkeråd er Kirkemøtets organer for økumeniske spørsmål og samisk kirkeliv. Ansvaret for økonomi- og virksomhetsstyringen for den samlede virksomheten ligger likevel til Kirkerådet, og Mellomkirkelig råd og Samisk Kirkeråd er slik underlagt Kirkerådet.

I relasjon til økonomiregelverket i staten er Kirkerådet å regne som ordinært forvaltningsorgan som følger prinsippet om bruttobudsjettering.

2.2 Samarbeid med andre virksomheter og sektorer

Kirkerådet skal fremme samarbeid og god kommunikasjon mellom kirkens organer, med de frivillige kristelige organisasjonene og mellom kirke og samfunn.

Kirkerådet skal gjennom sitt plan- og beredskapsarbeid påse at det eksisterer gode rutiner for samarbeid med politi og helsevesen i forbindelse med katastrofer og ulykker. Jf pkt. 4.4.1.

Det skal utarbeides og ajourholdes en plan for kirkens tjeneste ved katastrofer og ulykker. Planen skal kunne legges til grunn for at det utarbeides en katastrofeplan i det enkelte bispedømme. Kirkerådet skal bistå og understøtte bispedømmenivået og det lokalkirkelige nivå, slik at Den norske kirke på ulike nivåer kan ivareta rollen som samvirkeaktør i Politiets beredskapssystem.

2.3 Bistand til Bispemøtet

Bispemøtet er ikke organisert som en egen virksomhet (forvaltningsorgan) under departementet og er i økonomiforvaltningen underlagt Kirkerådet. Kirkerådet skal sørge for at det blir gitt administrativt bistand til Bispemøtet slik at Bispemøtet kan ivareta sine oppgaver etter kirkelovens § 26.

3. DEPARTEMENTETS STYRING AV KIRKERÅDET

3.1 Departementets overordnede ansvar

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for Kirkerådet. I tråd med intensjonene i Reglementet skal departementets styring ta utgangspunkt i prinsippene om mål- og resultatstyring og departementets overordnede kontrollansvar. I mål- og resultatstyringen skal det tas hensyn til at Kirkerådets oppgaver og virksomhet i vesentlig grad følger av Kirkemøtets beslutninger.

3.2 Styringsdialogen

Styringsdialogen mellom departementet og Kirkerådet skal ha fokus på Kirkerådets resultater i forhold til fastsatte mål. Kirkerådet skal gjennom årsrapporten og styringsdialogen redegjøre for måloppnåelse og vurdering av resultater.

Et viktig element i redegjørelsen om måloppnåelse er identifisering og håndtering av risiko som kan hindre denne. Dersom måloppnåelse trues på grunn av høy risiko skal Kirkerådet redegjøre for risikoreduserende tiltak knyttet til denne, se pkt. 4.2.1.

Styringsdialogen skal være dokumentert.

3.2.1 Tildelingsbrev

Etatsstyringen skjer hovedsakelig gjennom tildelingsbrevet og oppfølgingen og rapporteringen på dette. Tildelingsbrevet formidler de mål og resultater som forventes av Kirkerådet, herunder styringskrav fra departementet, og stiller til disposisjon de midler Stortinget har vedtatt.

Et foreløpig tildelingsbrev om forventede budsjetttrammer sendes Kirkerådet kort tid etter at forslaget til statsbudsjett er lagt fram.

Dersom departementet har behov for å instruere eller gi styringssignaler til Kirkerådet utover tildelingsbrev, skal dette meddeles skriftlig. Budsjetttrammen for Bispemøtet fastsettes i eget brev.

3.2.2 Styringssamtaler

Departementet har som hovedregel en styringssamtale med Kirkerådet i løpet av året. Normalt har møtet en fast dagsorden med bl.a. gjennomgang av årsrapporten, budsjettstatus, oppfølging av eventuelle merknader fra Riksrevisjonen, samt risikovurderinger. I forkant av samtalen utarbeider departementet en agenda for møtet, som oversendes Kirkerådet. Utover den ordinære styringssamtalen avholdes kontaktmøte minst hvert halvår.

Departementet har som hovedregel ett årlig kontaktmøte med Bispemøtet.

3.2.3 Årsrapport

Kirkerådet skal ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en særskilt årsrapport til departementet, jf. Bestemmelsene 1.5.1. Årsrapporten skal være i henhold til kravene som fremkommer av tildelingsbrevet og inneholde annen relevant informasjon av betydning. Dersom årsrapporten er mangelfull, kan departementet be om ytterligere rapportering.

Rapporteringen skal ta utgangspunkt i fastsatte mål og resultatkrav og eventuelt andre prioriteringer som har vært styrende for Kirkerådets virksomhet. Omtale av resultater og vurderinger av måloppnåelse skal ha en sentral plass i rapporten. Kirkerådet skal benytte indikatorer som grunnlag for å presentere oppnådde resultater.

Kirkerådet skal legge fram rapporten for departementet innen 1. mars. Dette kan være en foreløpig rapport dersom rådet på dette tidspunktet ikke har behandlet rapporten. Departementet skal sørge for at gjenpart av årsrapporten sendes til Riksrevisjonen. Bispemøtets årsrapport skal oversendes departementet innen samme frist.

3.2.4 Rapportering gjennom året

Kirkerådet og Bispemøtet skal årlig rapportere på regnskapstall på kapittel- og postnivå pr. 31. august. Rapporten skal også inkludere forventet forbruk frem til årsskiftet. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel. Vesentlige avvik i budsjettammer og forutsetninger skal forklares. Departementet kan kreve utfyllende rapportering dersom avvikene er betydelige.

Kirkerådet skal rapportere til statsregnskapet iht. årlige rundskriv fra Finansdepartementet.

Kirkerådet skal foreta månedlige kontroller og avstemminger av forholdet mellom stats- og virksomhetsregnskapet.

3.2.5 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Departementet skal ha kopi av all korrespondanse mellom Kirkerådet og Riksrevisjonen. Kirkerådet skal påse at merknader fra Riksrevisjonen følges opp. På styringssamtalen tas opp merknader eller forhold som Riksrevisjonen har påpekt.

3.3 Ansvar for avklaringer og informasjonsplikt mellom departementet og Kirkerådet

Dersom Kirkerådet mener det er uklarheter i de rammer, mål eller føringer som formidles, har rådet et selvstendig ansvar for å ta dette opp med departementet.

Kirkerådet skal straks informere departementet dersom det oppstår vesentlige avvik av betydning for måloppnåelsen eller det oppstår andre forhold som departementet ut fra konsekvensene bør være informert om.

3.4 Inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Kirkerådet har fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret. Leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester må gjelde den ordinære driften av virksomheten, for eksempel leie av kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester. Avtaler som medfører større økonomiske forpliktelser ut over budsjettåret, eller avtaler med potensielt strategisk betydning, skal tas opp med departementet før inngåelse.

Før Kirkerådet setter i gang konkrete forhandlinger om ny husleieavtale av større omfang, eller vesentlige endringer av en løpende avtale av større omfang, skal saken på forhånd drøftes med departementet. Kirkerådet må kunne dekke inn utgiftene knyttet til slike avtaler i hele avtaleperioden. For alle avtaler ut over budsjettåret må Kirkerådet nøye vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Ved vurdering skal hensynet til framtidig handlefrihet veie tungt. Dette gjelder særlig langsiktige avtaler.

4. KIRKERÅDETS INTERNE STYRING

Iht. Bestemmelsene pkt. 1.5.2 er departementet pålagt å ha overordnet kontroll av underliggende virksomheter. Dette skal inngå i den ordinære styringen og oppfølgingen av Kirkerådet. Dette kontrollansvaret ivaretas bl.a. gjennom elementene i dette kapitlet. Krav til virksomhetens interne styring finnes i Bestemmelsenes kap. 2. Elementer som gjelder på samme måte for Bispemøtet som for Kirkerådet er angitt eksplisitt i punktene i kap. 4 nedenfor, angitt som Kirkerådet/Bispemøtet.

4.1 Virksomhetsledelsens myndighet og ansvar

Kirkerådet/Bispemøtet har ansvar for at tildelte bevilgninger/utgiftsrammer disponeres i samsvar med de forutsetninger som er meddelt og de til enhver tid gjeldende bestemmelser for økonomiforvaltningen.

Kirkerådets direktør har ansvaret for den daglige driften og for fastsettelsen av instruks for Kirkerådets interne økonomi- og virksomhetsstyring innenfor rammen av denne instruks. Dette gjelder også for Bispemøtets virksomhet.

Ledelsen skal basere seg på gjeldende ledelsesplattform i staten.

4.1.1 Godtgjørelser/andre utbetalinger til Kirkerådets direktør

Det skal foreligge rutiner for kontroll og godkjenning av utleggsrefusjoner og andre oppgavepliktige tilleggssytelser til Kirkerådets direktør, ref. Bestemmelsene kap. 2.5.2.1.

4.2 Kirkerådets/Bispemøtets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Kirkerådet/Bispemøtet skal gjennom sin planlegging, gjennomføring og oppfølging sørge for å utnytte tilgjengelige ressurser på en formålstjenlig og kostnadseffektiv måte.

Kirkerådet/Bispemøtet skal utarbeide strategi for sin virksomhet, samt interne styringsdokumenter i form av virksomhetsplan, årsplan eller tilsvarende. Det skal også utarbeides budsjett og prognoser for å sikre avviksrapportering og mulighet for oppfølging av regnskap, resultater og måloppnåelse.

Strategier og interne styringsdokumenter skal ha både ettårig og flerårig perspektiv. Overordnede og langsiktige mål skal være i tråd med Kirkemøtets mål og prioriteringer.

4.2.1 Risikostyring

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Kirkerådet/Bispemøtet skal aktivt bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring. God risikostyring skal gi bedre måloppnåelse innenfor de budsjettammer som er stilt til disposisjon. Risikovurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene for Kirkerådet og inngår således som en integrert del av styringen. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreducerende tiltak iverksettes. Tiltakene spesifiseres med ansvarlig person for gjennomføring, tidsfrist og rapporteringskrav. Det skal gjøres

vurderinger av gjenværende risiko og om denne er akseptabel. Risikovurderinger vil ellers kunne være tema under styringssamtalen med Kirkerådet og kontaktmøtet med Bispemøtet, jf. pkt 3.2.2.

For redegjørelse om risikostyring som en del av internkontrollen, se kap. 4.3.

4.2.2 Evalueringer

Kirkerådet/Bispemøtet skal bruke evalueringer systematisk for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor ansvarsområder og aktiviteter, jf. Reglementet § 16.

Resultatinformasjonen skal benyttes i planleggingen for de påfølgende år.

4.2.3 Budsjettering og regnskapsføring

Kirkerådet skal føre virksomhetsregnskapet i henhold til de anbefalte statlige regnskapsstandardene. Inntil videre føres virksomhetsregnskapet etter periodiseringsprinsippet. Endring av regnskapsprinsipp skal dokumenteres skriftlig.

4.2.4 Tilskuddsforvaltning

Alle tilskuddsordninger hvor Kirkerådet er tilskuddsforvalter, skal forvaltes i samsvar med 6.3 og 6.4 i Bestemmelsene og de presiseringer og føringer som formidles fra departementet.

4.3 Krav til Kirkerådets internkontroll

Kirkerådet skal ha et styringssystem for sikkerhet og internkontroll tilpasset virksomhetens risiko og egenart og som også sikrer at krav i regelverk på området etterleveres.

Kirkerådets direktør har ansvaret for å innrette systemer og rutiner for internkontroll og påse at nødvendige kontrolloppgaver i virksomheten blir utført, jf. Bestemmelsene kap. 2.4. Dette omfatter også Bispemøtets virksomhet. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal ligge til grunn.

Kirkerådet skal straks rapportere til departementet dersom det avdekkes vesentlige svakheter, feil eller mangler i kritiske prosesser eller aktiviteter.

4.3.1 Etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser

Kirkerådet skal ha systemer som sikrer etterfølgelsen av regelverket for offentlige anskaffelser. Kirkerådet må på dette området ha tilfredsstillende kompetanse og rutiner, slik at alle innkjøp gjøres i samsvar med regelverket og ellers mest mulig effektivt. Det er også viktig at innkjøpsarbeidet inngår i ledelsens internkontroll, slik at uheldig praksis kan korrigeres så snart som mulig.

Kirkerådet skal med jevne mellomrom evaluere sin innkjøpspraksis.

4.4 Særskilte krav

4.4.1 Beredskap og sikkerhet

Kirkerådet er selv ansvarlig for å vurdere sårbarhet og risiko innenfor eget ansvarsområde, utarbeide og vedlikeholde beredskapsplanverk og for å gjennomføre øvelser. Beredskapsplanverket bør i størst mulig grad koordineres med tilgrensede etater og virksomheters beredskapsplaner, med sikte på enhetlige og samstemte krisehåndteringsplaner.

Kirkerådet skal vurdere behov for å sikkerhetsklarere personell jf. Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste med forskrifter.

4.4.2 Arbeidsgiverrollen og inkluderende arbeidsliv (IA)

Kirkerådet skal følge opp statlig arbeidsgiverpolitikk, herunder implementere føringer og følge opp rapporteringer som kommer på personalområdet. Det skal arbeides systematisk med IA-avtalens tre delmål; reduksjon av sykefraværet med 20 pst. i forhold til nivået i andre kvartal 2001, økt sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne og forlenget yrkesaktivitet for personer over 50 år.

4.4.3 Likestilling

Kirkerådet skal tilstrebe et arbeidsmiljø preg av mangfold og likestilling, og arbeide aktivt for å hindre diskriminering. Statlige virksomheter har en aktivitets- og redegjøringsplikt for å fremme likestilling og hindre diskriminering, jf. likestillingsloven §1a, diskrimineringsloven §3 og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven §3.

4.4.4 Klarspråk

Informasjon fra Kirkerådet/Bispemøtet bør være forståelig for alle. Språket skal være klart og brukertilpasset.